

[Finansministeren.]

forskellige Forhold, det hænger bl. a. sammen med, at Købeevnen er løbet forud for Produktionsevnen. De meget væsentlige Lønforhøjelser, som har fundet Sted, har jo bevirket, at Arbejdslønnen for Hovedpartens Vedkommende, efter Pristallet i hvert Fald, er oppe paa fuld Realløn fra 1939. Jeg erkender, at Pristallet ikke er den helt rigtige Maalestok, fordi der i Dag er Produktionsforskydninger, Kvalitetsforringelser og andet, som gør, at Levestandarden er lidt daarligere, end man vilde tro, hvis man bare ser paa Pristallet. Paa den anden Side er disse Forskydninger jo nu som Helhed i Aftagen.

Til den store Købeevne har ogsaa Statens Underskud i 1945—46 medvirket, sammenhængende med den store opsamlede Købeevne, der bestod fra vor Finansiering af Besættelsen under Krigen. Paa dette Omraade er der jo nu sket en Vending, idet Staten ikke mere pumper Penge ud netto, men snarest er kommet ind paa det omvendte.

Det bliver da Maalet for os i den kommende Tid at føre en saadan økonomisk Politik, at der kan blive en større Afstand mellem Produktion og Forbrug herhjemme. Jeg vilde ønske, at jeg kunde sige, vi kan naa dette alene ved at forøge Produktionen; det vilde være den offensive Fremgangsmaade. Jeg tror desværre ikke, der er praktiske Muligheder for at forøge Produktionen saa hurtigt, at vi alene kan benytte denne Fremgangsmaade, vi bliver nødt til ogsaa i nogen Grad at reducere Forbruget en Overgang, og her vil jeg gerne sige, at jeg tror ikke, vi kommer uden om, at alle Samfundsklasser maa deltage i den begrænsede Forbrugsreduktion, som nu engang vil være nødvendig, naar vi skal til at fortsætte Genopbygningen ved egne Kræfter.

Regeringens Politik paa dette Omraade vil allerede til Dels være det høje Ting bekendt. Som Statsministeren tidligere har omtalt, er der lagt en foreløbig Plan for Import og Eksport i Aaret 1947 med Balance for Øje, dog saaledes, at det forventede Laan fra den internationale Bank er medregnet til Indtægter. Dette forudsætter en Begrænsning af Importen af Færdigvarer, det forudsætter endvidere et Forsøg paa at fremme Eksporten, den saakaldte Eksportoffensiv.

Det er klart, at selve dette, at der paa denne Maade tilføres Landet færre Varer, og at der udføres flere Varer fra Landet, betyder, at den Varestrøm, der staar til Raadighed til Forbruget herhjemme, bliver mindre. Derfor vil det ogsaa være ønskeligt, at den Strøm af pengemæssig Købeevne, der staar til Befolkningens Raadighed, bliver noget mindre, end den har været, ellers vil Spændingen mellem Købeevnen og Varestrømmen blive alt for stor og Prisstabiliteten vil komme i Fare. — Til dette Forhold om Købeevnen skal jeg om et Øjeblik vende tilbage.

Maa jeg først sige, at det er jo forholdsvis let at begrænse Importen, selv om det naturligvis medfører visse Vanskeligheder for Befolkningen. Vanskeligere er det for saa vidt at fremme Eksporten, men det er til Gengæld noget mere konstruktivt. Det er jo alene igennem en større Eksport det danske Samfund paa længere Sigt kan sætte sig i Stand til at faa den store Import, som er nødvendig, hvis vi skal have en høj Levestandard og en stor Produktion.

Det vil være det høje Ting bekendt, at vi under Forhandlingerne i England har været inde paa Spørgsmaalet om Muligheden af visse Forhøjelser af de Kvanta Landbrugsvarer, der eksporteres. Man vil sikkert være enig i, at Regeringen har holdt paa det Standpunkt, at Spørgsmaalet om saadanne Leverancer er meget sammenhængende med Spørgsmaalet om Priserne derfor. Ikke alene er der i Øjeblikket paa Grund af den store Levnedsmiddelknaphed store Muligheder for at sælge Varerne til forholdsvis gode Priser i forskellige Lande, saaledes at det kan være et Tab og derfor betyde forøgede Statstilskud, hvis vi sælger dem til det store engelske Marked, hvor vi for visse Varers Vedkommende har bundne Priser, uden at der træffes specielle Prisarrangementer for den ekstra Eksport, der er Tale om. Men hvad der for mig er mere afgørende, er dette, at der har været et vist Misforhold mellem Prisudviklingen ude omkring i Verden og Omkostningsudviklingen i Verden — ikke blot herhjemme for de Varer, som er vore vigtigste Eksportvarer. Forholdet er jo dette, at Arbejdslønnen i Landbruget er steget langt stærkere end Arbejdslønnen i de fleste andre Erhverv. Herhjemme er den vel steget til mindst det dobbelte under Krigen, og den samme Tendens har man kunnet spore i en